

EGZ. 6

/ROBOCZY INWESTORA/

PROJEKT BUDOWLANY

REMONTU ZABYTKOWEGO KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO WRAZ Z JEGO OTOCZENIEM W MAJEWIE KOŚCIELNYM

**INWESTOR: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA
P. W. MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ
I ŚW. KAZIMIERZA W MAJEWIE KOŚCIELNYM**

PROJEKT BUDOWLANY

REMONTU ZABYTKOWEGO KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO WRAZ Z JEGO OTOCZENIEM W MAJEWIE KOŚCIELNYM

**INWESTOR: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA
P. W. MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ
I ŚW. KAZIMIERZA W MAJEWIE KOŚCIELNYM**

**ADRES: MAJEWO KOŚCIELNE 1, 16-124 SIDRA,
(CZĘŚĆ DZIAŁEK NR EWID. 29/1 i 29/2)
GMINA SIDRA, WOJ. PODLASKIE**

JEDNOSTKA PROJEKTOWA:

AUTORZY OPRACOWANIA:

- **PROJEKTANT :** - mgr inż. arch. ANTONI MAKAREWICZ
- upr. BŁ 87/78, PD – 0104

- **WSPÓŁPRACA :** - techn. arch. KRZYSZTOF KORWEK

- **WSPÓŁPRACA :** - mgr inż. arch. URSZULA MAKAREWICZ

- **KONSTRUKCJA :** - mgr inż. MAREK STACHURSKI
- upr. BŁ 118/82, PDL/BO/141/01

OPRACOWANIE ZAWIERA KOLEJNO PONUMEROWANYCH STRON

MIEJSCE I DATA OPRACOWANIA: BIAŁYSTOK, 20 MARZEC 2013 R.

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA :

ZAŁĄCZNIKI FORMALNO – PRAWNE

- Decyzja o własności terenu
- Odpis z księgi wieczystej
- Zawiadomienie o wpisie do rejestru zabytków
- Decyzja w sprawie wpisania dobra kultury do rejestru zabytków
- Załącznik nr 1 – kopia mapy w skali 1:1000 z zaznaczonymi zabytkami
- Załącznik nr 2 – pouczenie o skutkach wpisu do rejestru zabytków
- Pismo PWKZ w sprawie wydania uwarunkowań i zaleceń konserwatorskich do planowanych prac remontowo-budowlanych
- Obraz przedstawiający stan kościoła z 1945 r.
- Obraz przedstawiający założyciela kościoła
- Nominata na proboszcza parafii
- Ksero uprawnień projektowych projektantów
- Zaświadczenie o przynależności do właściwej izby architektonicznej i izby branżowej
- Oświadczenie projektantów o zgodności z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej

PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU

■ Opis do projektu zagospodarowania terenu

- Dane ogólne
- Opis stanu istniejącego
- Opis stanu projektowanego
- Dane końcowe

■ Część graficzna – zagospodarowanie terenu

- U1. Projekt zagospodarowania terenu - sytuacja 1:1000
- U2. Zagospodarowanie terenu - sytuacja 1:500
- U3. Detale nawierzchni 1:20

PROJEKT ARCHITEKTONICZNO – BUDOWLANY

■ Opis do projektu architektoniczno – budowlanego

- Dane ogólne
- Opis stanu istniejącego kościoła, muru i kaplic
- Ocena stanu technicznego
- Rozwiązania architektoniczno - budowlane
- Zakres i opis prac remontowych
- Program technologiczny do prac remontowych
- Opis nowoprojektowanych elementów
- Uwagi końcowe

■ **Część graficzna – rysunki obiektu kościoła**

1.	Rzut przyziemia – poziom I	1:50
2.	Rzut chóru – poziom II	1:50
3.	Rzut wieżyby dachowej	1:50
4.	Rzut dachu	1:50
5.	Rzut wieży – poziom III, IV, V, VI	1:50
6.	Przekrój pionowy poprzeczny A-A	1:50
7.	Przekrój pionowy poprzeczny B-B	1:50
8.	Przekrój pionowy poprzeczny C-C	1:50
9.	Przekrój pionowy podłużny D-D	1:50
10.	Elewacja południowo-wschodnia	1:100
11.	Elewacja północno-wschodnia	1:100
12.	Elewacja północno-zachodnia	1:100
13.	Elewacja południowo-zachodnia	1:100
14.	Detale zadaszeń nad drzwiami	1:25

■ **Część graficzna – zestawienie stolarki nowoprojektowanej okiennej i drzwiowej kościoła**

15	Zestawienie stolarki okiennej i drzwiowej	1:50
16/1 – 16/11	Detale stolarki okiennej i drzwiowej	
17	Detal stolarki okiennej	
18	Detal stolarki drzwiowej	

■ **Dokumentacja fotograficzna**

- Widoki elewacji kościoła	– szt. 4	– 2xA4
- Widoki wnętrza kościoła	– szt. 6	– 2xA4
- Detale stanu wnętrza, wieżyby i wieży	– szt. 8	– 4xA4
- Detale stolarki drzwiowej	– szt. 3	– 1xA4
- Detale stanu elewacji kościoła	– szt. 8	– 4xA4
- Detale muru ogrodzeniowego i kaplic	– szt. 12	– 6xA4

INFORMACJA BIOZ

- **Strona tytułowa**
- **Część opisowa**

OPIS TECHNICZNY DO PROJEKTU ZAGOSPODAROWANIA TERENU ZABYTKOWEGO KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO WRAZ Z JEGO OTOCZENIEM W MAJEWIE KOŚCIELNYM

I. DANE OGÓLNE

Przedmiot inwestycji

Projekt zagospodarowania terenu istniejącego zabytkowego kościoła parafialnego pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej i Św. Kazimierza w Majewie Kościelnym, na części działki o numerze geodezyjnym 29/1 i części działki nr 29/2, gmina Sidra, powiat Sokółski, województwo Podlaskie.

W niniejszym projekcie określono stan techniczny z zakresem robót remontowych niezbędnych do wykonania w celu przywrócenia zespołu kościelnego /budynek kościoła i jego otoczenia/ do stanu poprawności konserwatorskiej i eksploatacyjnej, czyli do prawidłowego stanu technicznego.

Przed przystąpieniem do wykonywania prac remontowych należy uzyskać zgodę Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i uzyskać pozwolenie Starostwa Powiatowego w Sokółce na prowadzenie prac budowlanych.

II. OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO

Stan istniejący zagospodarowania terenu

Teren objęty opracowaniem z lokalizacją przedmiotowej inwestycji stanowi część działki nr 29/2 i części działki nr 29/1, własności parafialnej, położone w północno-zachodniej części wsi, o rozproszonej zabudowie. Kościół parafialny p.w. Matki Bożej Częstochowskiej i św. Kazimierza usytuowany po zachodniej stronie drogi biegnącej przez wieś Majewo Kościelne z Janowa do Sokółki, na niewielkim wzgórzu. Na północny zachód od kościoła zlokalizowano cmentarz grzebalny, na południowy zachód nowa plebania. Po wschodniej stronie szosy zabudowania dawnej plebanii z zachowaną pierwotną plebanią utrzymaną w stylu dworcowym, usytuowaną w niewielkim parku, wikariatem - organistówką i zabudowaniami gospodarczymi, całość obecnie nie użytkowana. Od placu przed nową plebanią do kościoła wiodą szerokie betonowe schody. Ogrodzenie na planie wydłużonego prostokąta ze ściętymi narożnikami, w południowej części uskok mieszczący bramę główną ujętą dwoma wydatnymi słupami i bramką. W murze północno-wschodnim, brama boczna i schody. W połowie długości muru północnego usytuowana kaplica. W murze równomiernie rozmieszczone 12 kapliczek ze stacjami Drogi Krzyżowej. Pod jedną z kapliczek części ogrodzenia studnia z cudownym źródłem dostępna od zewnątrz. Mur z kamienia łamanego, nieregularnego łączony zaprawą cementowo-wapienną, ciągły, nakryty betonowym parapetem pochylonym lekko na zewnątrz. Bramy murowane z kamienia, skrzydła metalowe, ażurowe, malowane. Centralnie w obrębie cmentarza zlokalizowany jest budynek kamienny kościoła parafialnego. Dojście do kościoła nawierzchni betonowej. Teren zieleni stanowi zespół drzew wysokich w granicach ogrodzenia, oraz nawierzchnie trawiaste. Przed murem kościelnym od strony północno-wschodniej przy dojeździe plac parkingowy nawierzchni gruntowej na samochody osobowe. Budynek nowej plebanii zlokalizowany jest od strony południowo-zachodniej, w bezpośrednim sąsiedztwie, na działce o numerze 29/1.

Zestawienie powierzchni / bilans terenu / :

• pow. terenu /w granicach ogrodzenia/	- 5898 m ²
• pow. zabudowy budynku kościoła	- 720 m ²
• pow. zabudowy muru i kaplic	- 35 m ²
• razem pow. zabudowy	- 313 m ²
• pow. terenów utwardzonych	- 778 m ²
• pow. terenów zielonych	- 4807 m ²

III. OPIS STANU PROJEKTOWANEGO

Rozwiązania architektoniczno - budowlane

Projektuje się zagospodarowanie terenu istniejącego zespołu zabytkowego kościoła parafialnego wraz z jego otoczeniem pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej i Św. Kazimierza w Majewie Kościelnym, gmina Sidra, na części działki o nr ewidencyjnym 29/2 i części działki nr 29/1. Granice cmentarza kościelnego nie pokrywają się z zarysem przedmiotowych działek.

Układ funkcjonalno-przestrzenny całości założenia sakralnego /budynku kościoła parafialnego, muru ogrodzeniowego z kaplicami/ pozostaje nienaruszony. Nie przewiduje się wznoszenia nowych budowli, przebudowy i rozbudowy zespołu sakralnego, zmiany lica murów, stosowania materiałów budowlanych obcych przedmiotowym zabytkom, nie mającym uzasadnienia historycznego.

Nie przewiduje się nowych nasadzeń w granicach ogrodzenia zespołu kościelnego.

Projektowane elementy są uzupełniające i fragmentaryczne, stąd przyjęte rozwiązania są naturalną kontynuacją i nawiązują charakterem do pozostałych części zagospodarowania, tworząc kompozycyjną całość z częścią istniejącą.

Architektura zgodnie z załączoną częścią graficzną.

Zakres prac remontowych

Zakres prac remontowych w zakresie zagospodarowania /roboty na zewnątrz kościoła/ obejmuje następujące zadania;

- korekta ukształtowania terenu wokół kościoła, nadanie spadków terenu od kościoła. Teren został wyniesiony do góry i jego spadek jest skierowany na ściany. Woda opadowa z rur spustowych odprowadzana jest pod ściany kościoła bez możliwości odpływu, stąd konieczność zmiany ukształtowania terenu, nadanie spadków terenu min 2% , od ścian kościoła, aż do drogi procesyjnej.
- oczyszczenie i wymiana schodów wejściowych na kamienne, z kamienia litego promieniowanego, jako stopnie pełne.
- Dojście główne do kościoła nawierzchni betonowej, pozostały teren nawierzchni żwirowej i trawiastej. Projektuje się nowe nawierzchnie utwardzone; drogę procesyjną wokół kościoła z kostki brukowej wykonanej z kamienia polnego o kolorystyce analogicznej jak elewacje kościoła, /alternatywnie kostka granitowa/. Obrzeże chodnika granitowe należy wykonać na poziomie trawnika.
- Nawierzchnie dojść do kaplic Drogi Krzyżowej wokół kościoła wykonać nawierzchni żwirowej w obramowaniu betonowym, w układzie promienistym zgodnie z przedłożonym zagospodarowaniem terenu.

Zakres szczegółowy robót wraz z technologią ich wykonania został szczegółowo określony w dalszej części opracowania.

IV. DANE KOŃCOWE

- Opis stanu istniejącego kościoła, kaplicy i muru ogrodzeniowego został wykonany w oparciu o wkładkę do karty ewidencyjnej zabytków architektury i budownictwa założoną przez mgr Barbarę Tomecką w miesiącu grudniu 2009 roku.
- Zespół Kościoła Rzymskokatolickiego w skład którego wchodzi kościół parafialny, ogrodzenie z przęsłami w formie kapliczek stanowiące stacje Drogi Krzyżowej, oraz kaplicę wbudowaną w ogrodzenie został wpisany przez PWKZ do rejestru zabytków nieruchomych dnia 31 maja 2010 r. Nr rejestru A-293.

Białystok, 20 marzec 2013 r.

projektant;

OPIS TECHNICZNY DO PROJEKTU ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANEGO

1. DANE OGÓLNE

1.1 Przedmiot opracowania

Projekt budowlany remontu istniejącego zabytkowego Kościoła Parafialnego p. w. Matki Boskiej Częstochowskiej i św. Kazimierza w Majewie Kościelnym, gmina Sidra, wraz z jego otoczeniem na części działek o nr geodezyjnych 29/1 i 29/2.

Przedmiotowy projekt architektoniczno-budowlany w oparciu o wykonaną inwentaryzację i ocenę stanu technicznego, zgodnie z wydanymi zaleceniami PWKZ i zgłoszonymi potrzebami parafii ma służyć Inwestorowi do uzyskania zezwolenia do prowadzenia prac remontowo-konserwatorskich, kosztorysowania robót, pozyskania środków i etapowania inwestycji.

Inwestycja wymaga uzyskania pozwolenia Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku i uzyskania pozwolenia Starostwa Powiatowego w Sokółce na prowadzenie prac budowlanych.

2. OPIS OBIEKTU KOŚCIOŁA, KAPLICY I MURU OGRODZENIOWEGO

2.1 Opis obiektu kościoła – historia, konstrukcja, rzut, bryła, elewacje i wnętrze.

Historia obiektu; W 1906 roku powstał komitet organizacyjny budowy kościoła. W maju 1907 roku mieszkańcy Majewa rozpoczęli starania u gubernatora grodzieńskiego o wydanie pozwolenia na budowę kaplicy na gruncie ofiarowanym na ten cel przez Franciszka Kochanowskiego, we wrześniu 1907 roku otrzymali zgodę i dzięki staraniom ks. Tadeusza Makarewicza proboszcza z Sokolan, rozpoczęli budowę. W 1908 roku położono kamień węgielny. Z braku środków prace przerwano. Wznowiono w 1910 roku. Za autora projektu kościoła uznawany jest inż. Marian Behr, właściciel majątku Makowlany, który kierował pracami budowlanymi. Do 1913 roku ukończono budowę ścian filarów we wnętrzu i wieży. Dnia 12 grudnia 1919 roku bp Jerzy Matulewicz erygował parafię w Majewie. W chwili erygowania parafii nadano jej wezwanie Opieki Matki Boskiej i św. Kazimierza. Później zmieniono na Matki Boskiej Częstochowskiej i św. Kazimierza. Budowa kościoła została zakończona w 1926 roku. W 1944 roku kościół został uszkodzony w czasie ataku Rosjan na obronne pozycje niemieckie ulokowane na cmentarzu przykościelnym. W latach 1945-46 uszkodzenia naprawiono. Obiekt posiada wartości naukowe i historyczne. Kościół o rozwiązaniach charakterystycznych dla „architektury narodowej, swojskiej” o rozwiązaniach zaczerpniętych częściowo z modnego na początku XX wieku tzw. architektury zakopiańskiej. Jedna z nielicznych na terenie województwa podlaskiego budowli sakralnych wzniesionych niemal w całości z kamienia.

Majewo stało się istotnym ośrodkiem kultu maryjnego od 1930 r. kiedy to wprowadzono do kościoła kopię obrazu Matki Bożej Częstochowskiej, który wkrótce zaczął odbierać wielką cześć. Mur kamienny z kaplicą i z kapliczkami stanowiącymi stacje Drogi Krzyżowej rozpoczął budować ks. Jan Malinowski w roku 1938 a dokończył ks. kanonik Mieczysław Skrobot w roku 1970. Fundatorami muru i kaplic Drogi Krzyżowej byli Waleria Kochanowska i Aleksander Samojłowicz. Kościół, kaplica i ogrodzenie zbudowane z jednorodnego materiału, w tym samym stylu stanowią nierozłączną całość.

Materiał i konstrukcja: Kościół na cokole z kamienia łamanego, murowany z kamienia polnego na zaprawie wapiennej, górne partie podokapowe na zaprawie betonowej; z wprowadzeniem cegły ceramicznej w partiach wymagających dokładności - obramienia okienne i drzwiowe, partie te tynkowane; nawy wzmocnione lizenami, naroża wieży, nawy przekryte drewnianym stropem kasetonowym, w zakrystiach stropy drewniane, na belkach odeskowane, nad otworami wejściowymi w elewacji głównej, pomiędzy filarami w nawach oraz nad oknami sklepienia ostrołukowe, nad wejściem do zakrystii wschodniej sklepienie płaskie, żelbetowe, wszystkie drzwi wejściowe w elewacji głównej dwuskrzydłowe, klepkowe, do zakrystii jednoskrzydłowe. Drzwi klepkowe, wewnętrzne drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe, okna stalowe, wielokwaterowe, w szerokich rozglifieniach, zamknięte łukiem ostrym, w płaskich tynkowanych i pobielanych wapnem opaskach, uskokowe gzymsy wieńczące i parapety okienne betonowe, więźba drewniana krokwiowo - jętkowa, dach kryty blachą ocynkowaną na deskowaniu ażurowym schody na chór zabiegowe, drewniane, na wieżę drabina, schody przed wejściem głównym i wejściami bocznymi oraz do zakrystii betonowe, rozbiegają się, posadzka terakotowa, dwubarwna, wzorzysta. Krzyż wieńczący wieżę żelazny, na gałce, nad szczytem nawy od strony

Rzut: na planie prostokąta z wysuniętymi: prezbiterium zamkniętym trojbiecznie, ujętym aneksami zakrystyjnymi o szerokości równej nawie i prostokątną wieżą, wieża wysunięta przed lico elewacji głównej.

Bryła: zwarta, prostopadłościenna, jednokondygnacyjna, od zachodu poprzedzona czterokondygnacyjną wieżą nakrytą ostrosłupowym czteropłaciowym, dachem z lukarnami od wschodu i zachodu nakrytymi daszkami dwuspadowymi, nad nawami dach dwuspadowy. nad niższym prezbiterium dach dwuspadowy, nad jego zamknięciem trójpłaciowy. Nad aneksami zakrystyjnymi daszki pulpitowe.

Elewacje: południowa, główna: trójosiowa, na cokole, oś środkową stanowi wysunięta przed lico czterokondygnacyjna, na cokole, ujęta skarpami sięgającymi gzymsu wieńczącego nawy, zamknięta wydatnym okapem wieża z ostrołukowym portalem w przyziemiu, w nim drzwi dwuskrzydłowe, ostrołukowe; w kondygnacji drugie wieży wielkie ostrołukowe wielokwaterowe okno w szerokim rozglifieniu. przeszklone wielobarwnie; wyżej pas czterech, prostokątnych, wąskich, wydłużonych przeźroczy zamkniętych ostrołukowo, nad nimi, pod gzymsem pojedynczy okulus. Szczyt wieży dwustopniowy: dolna część murowana z kamienia, ujęta sterczynami ustawionymi rui narożach, zwężająca się piramidalnie ku górze, w niej rodzaj prymitywnego ostrołukowego triforium ze środkowym oknem znacznie większym od bocznych. Górną część szczytu wieży tworzy ostrosłupowy ośmiopłaciowy daszek o bardziej ostrym kącie nachylenia. na nim gałka z krzyżem. Osie boczne elewacji cofnięte, ujęte skarpami, na cokole, zamknięte płaskim gzymsem na linii okapu, w przyziemiu mieszczą ostrołukowe otwory wejściowe w rozglifieniu, w spływach szczytu po dwa wąskie wydłużone, prostokątne, zamknięte ostrołukowo przeźrocza, ustawione malejąco ku okapowi.

Elewacje: zachodnia, boczna: pięcioosiowa, niesymetryczna; zamknięta okapem; oś wschodnią stanowią dwa mniejsze od pozostałych, zamknięte ostrołukowo otwory okienne zakrystii zachodniej. Partia nawy trzyosiowa, podzielona pionowo wydatnymi kamiennymi lizenami z oknami ostrołukowymi. Skrajną oś południową stanowi wieża z niewielkim wąskim przeźroczem zamkniętym ostrołukowo kończącym się na wysokości zwornika portalu bocznego, zsuniętym ku ścianie szczytowej nawy, kondygnacja druga nie

wydzielona, bez otworów, w kondygnacji trzeciej prostokątny otwór okienny zamknięty ostrołukowo, pod gzymsem wieńczącym okulus, jak w elewacji głównej. W szczycie wieży lukarna zwieńczona krzyżem, z pojedynczym otworem okiennym zamkniętym ostrołukowo, wyżej ośmiopłaciowy daszek ostrosłupowy, zwieńczony krzyżem.

Elewacje: wschodnia, od strony prezbiterium: trzyosiowa, część środkową stanowi wysunięte przed lico elewacji zamknięte trójbocznie prezbiterium ze ścianami ujętymi lizenami, w jego skośnych ścianach otwory okienne, ściana czołowa ślepa. W ścianie północnej wschodniego aneksu zakrystyjnego dwa wąskie otwory okienne, ściana aneksu wschodniego bez otworów.

Elewacje: wschodnia, boczna: opracowana jak elewacja północna, jedynie w partii wieży okno w kondygnacji drugiej jak w przyziemiu oraz w zakrystii pojedyncze okno, zamiast drugiego okna prostokątny otwór wejściowy poprzedzony podestem, do którego wiodą schody

Instalacje: elektryczna, odgromowa, nagłaśniająca

2.2 Opis obiektu kaplicy

Materiał, konstrukcja, technika: ściany zewnętrzne kaplicy z kamienia polnego, łamanego łączonego zaprawą cementowo-wapienną, wewnętrzne tynkowane, malowane; posadowione na ławach fundamentowych w gruncie. Wieżba drewniana krokwiowa. Dach przekryty łuską z blachy ocynkowanej, malowanej. Rynny i rury spustowe z blachy. Otwory okienne oszklone w ołowianej ramie, ośmiokwaterowe zamknięte ostrołukiem. Drzwi dwuskrzydłowe, drewniane. Posadzka wylana z betonu. Schody wylane z betonu.

Rzut: prostokątny zbliżony do kwadratu. Wejście w elewacji płd.-wsch. poprzedzone jednobiegowymi schodami lustrzanymi, z kamienną balustradą pełną.

Bryła: kaplica wolnostojąca, jednokondygnacyjna, podpiwniczona, nakryta dachem dwudzielnym: w górnej partii czterospadowy, namiotowy, zwieńczony kutym, metalowym krzyżem w promieniach. W partii niższej czterospadowy, lekko wyprofilowany w kształcie odwróconego kielicha, z daszkiem okapowym. Naroża górnej i dolnej partii w jednej linii. Wejście w elewacji płd.-wsch. poprzedzone jednobiegowymi schodami lustrzanymi, z kamienną balustradą pełną.

Elewacja: płd.-wsch. - jednokondygnacyjna, podpiwniczona zwieńczona wydatnym gzymsem wieńczącym, jednoosiowa, symetryczna. Na osi otwór wejściowy w kształcie ostrołuku wypełniony dwuskrzydłowymi, drewnianymi drzwiami. Drzwi w dolnej partii wypełnione profilowanymi płycinami, w górnej partii oszklone, ze szczeblinkami (dziesięciokwaterowe). Osadzone na zawiasach kowalskiej roboty na wewnętrznych ścianach kaplicy. Wejście poprzedzone jednobiegowymi schodami lustrzanymi, z kamienną balustradą pełną. Pod schodami otwór zamknięty pełnym łukiem. Pod nim zejście schodami jednobiegowymi do piwnicy.

Elewacje płn.-wsch. i płd.-zach - jednokondygnacyjna, zwieńczona gzymsem wieńczącym, jednoosiowa, na osi otwór okienny ostrołukowy na ławie. Otwory okienne oszklone w ołowianej ramie, ośmiokwaterowe, zamknięte ostrołukiem.

Elewacja: płn.-zach - jednokondygnacyjna, zwieńczona gzymsem wieńczącym.

Wnętrze: w kaplicy i podpiwniczeniu sklepienie kolebkowe. Na tylnej ścianie relief z I stacją Drogi Krzyżowej, pod nim metalowa tabliczka *JEZUS/NA ŚMIERĆ SKAZANY*. Analogicznie w podpiwniczeniu XIV stacja Drogi Krzyżowej.

Instalacje: elektryczna.

2.3 Opis muru ogrodzeniowego

Materiał, konstrukcja, technika: mur z kamienia łamanego, nieregularnego łączony zaprawą cementowo-wapienną, ciągły, nakryty betonowym parapetem pochyłym lekko na zewnątrz. Bramy murowane z kamienia, skrzydła metalowe, ażurowe, malowane.

Rzut: ogrodzenie na planie wydłużonego prostokąta ze ściętymi narożami, w południowej części uskok mieszczący bramę główną ujętą dwoma wydatnymi słupami i bramkę. W murze płn.-wschodnim, brama boczna i schody. W połowie długości muru północnego usytuowana kaplica. W murze równomiernie rozmieszczone kapliczki ze stacjami Drogi Krzyżowej.

Opis: cmentarz przykościelny otoczony ciągłym murem z kamienia polnego, łamanego w zaprawie wapienno-cementowej, nakryty betonowym parapetem pochyłym lekko na zewnątrz. Mur w części płd.-wsch. z uskokiem mieszczącym bramę główną ujętą dwoma słupami na rzucie prostokąta, zwężającymi się ku górze, nakrytymi ostrosłupowymi czapami. Do słupa z płd.-zach strony przylega prostopadłe usytuowana ścianka, zamknięta łukiem dwuspadowym, z ostrołukową wnęką (w niej tablica ogłoszeń). W słupie płn.-wsch. od strony schodów mała nisza zamknięta ostrołukiem, w niej figura Matki Bożej. Brama główna złożona z dwóch słupów ujmujących dwuskrzydłowe wierzeje z metalowych prętów z motywem kwiatu lillii w dolnej części. Górą skrzydła zdobione motywem wolutowym i wici roślinnej z giętych prętów. Furtki boczne prostokątne, powtarzają wzór z wierzei bramy głównej. W murze płn.-wsch. brama z podjazdem. W połowie muru północnego usytuowana kaplica na planie prostokąta, zbliżonym do kwadratu, przy niej furtka. W murze wzniesiono 12 kapliczek ze stacjami Drogi Krzyżowej. Pierwsza i czternasta stacja umieszczone są w kaplicy. Wszystkie kapliczki zbudowane z kamienia, mają formę wydatnych szkarp, zwieńczonych łukami dwuspadowymi, nakrytymi daszkami w formie betonowych płyt wysuniętych nieco poza lico muru. W szczycie osadzony żelazny, kutły krzyż w promieniach. Kapliczki wysunięte nieco przed lico muru. W ścianach wnęki ostrołukowe, opracowane w sztucznym kamieniu (lastryko), ścianki boczne bielone, z ławą (parapetem) na wysokości ogrodzenia i z cokolikiem, na którym umieszczone są reliefy z przedstawieniami poszczególnych stacji Drogi Krzyżowej. Do cokolików przymocowane metalowe tabliczki z numerem stacji i krótkim opisem. Ogrodzenie stanowi jednocześnie mur oporowy wzgórza, na którym usytuowany jest kościół i cmentarz przykościelny. Różnice w poziomie terenu są znaczne i od zewnętrznej strony szkarpy dochodzą do wysokości 5,5 m. W płn.-wsch. części ogrodzenia wbudowana jest kapliczka mieszcząca III stację Drogi Krzyżowej, która zamyka się w obrębie ogrodzenia, od zewnętrznej strony flankują ją dwie przypory. Między nimi wejście ujęte metalową kratą w kształcie ostrołuku. Skrzydła kraty wypełniają wzory geometryczne (kombinacje trójkątów), z krzyżem łacińskim. Nad wejściem tabliczka z napisem *UZDROWIENIE/CHORYCH/MÓDL SIĘ ZA NAMI*, powyżej na tylnej ścianie kapliczki kamienny krzyż łaciński. Wnętrze na rzucie prostokąta zamknięte półkoliście, podłoga wylana z betonu. Centralnie usytuowana studnia, z cudownym źródłem opracowana z kamieni polnych. Na niej metalowa tabliczka z napisem *AD 1938*. Na tylnej ścianie półkolista wnęka z ławą, na której umieszczona figura Matki Bożej.

3. OCENA STANU TECHNICZNEGO

3.1 Stan techniczny elewacji kościoła

Elewacje z kamienia naturalnego łamanego, pozyskanego z okolicznych pól, naniesionego przez lodowiec. Kamień – granit o zwartej strukturze i dużej wytrzymałości na ściskanie. Wielkość kamieni zróżnicowana. Kolor kamieni zróżnicowany w dużej gamie kolorystycznej od czerwieni, szarości, do czarnej. W elewacji wyodrębniono pilastry ograniczające otwory okienne, oraz cokół w strefie przyziemia, wystający z muru, tworzący półkę. Otwory okienne z glifami wymurowanymi z cegły ceramicznej pełnej. Glify otynkowane i pomalowane farbą wapienną w kolorze białym. Glify o różnym stopniu zniszczenia: odpada tynk, farba uległa częściowo zmyciu z powierzchni tynku. Parapety podokienne, oraz półka cokołu kamiennego wykonane są z zaprawy cementowej.

Mur kamienny okrzemkowy, spojony zaprawą wapienną – aby nie pozostawiać szerokich spoin w świeżą zaprawę wciskano kłince kamienne granitowe, o różnej wielkości. Korozja elewacji sprowadza się do silnej korozji zaprawy wapiennej spajającej kamienie, wypadania pojedynczych kamieni. Na powierzchni murów i zapraw nastąpił aktywny rozwój porostów i glonów. Aktywny rozwój drobnoustrojów świadczy bogato rozwiniętej powierzchni podłoża kamiennego, na której zatrzymuje się woda opadowa i wszystkie składniki które z sobą niesie. Wynikiem rozwoju glonów jest postępująca degradacja podłoża, przede wszystkim na skutek wydzielania przez mikroorganizmy kwasów organicznych, czy nieorganicznych kwasu węglowego. Kwaśne produkty metabolizmu glonów powodują powstawanie soli rozpuszczalnych w wodzie i zmianę składu chemicznego wody wypełniającej kapilary i innych parametrów wpływających na zwiększenie wrażliwości na wietrzenie. Zjawiska te powodują uaktywnienie niektórych pierwiastków wchodzących w skład kamieni, co powoduje powolne lecz ciągłe niszczenie struktury kamienia. Podobnie destrukcyjnie działają porosty wydzielające do podłoża silne kwasy organiczne szczawiowe, lub szczawioowoctowe.

W przypadku elewacji kamiennych w kościele w Majewie przyspieszonej korozji uległa zaprawa wapienna spajająca kamienie – odpadły kłince kamienne umieszczone w zaprawie wapiennej.

Podejmowano próby naprawy spoinowania murów kamiennych przy użyciu zaprawy cementowej. Widoczne są znaczne obszary murów elewacji naprawionych zaprawą cementową, szczególnie w strefie przyziemia. Zbyt mocna zaprawa cementowa o dużym skurczu, jest spękana i odstaje od powierzchni kamienia – woda opadowa penetruje w głąb okładziny kamiennej. W okresie zimowym powoduje szkody mrozowe w murze.

Ściany pokryte zaprawą cementową odbiegają w sposób zdecydowany w wyglądzie od ścian oryginalnych – murów okrzemkowych, których niewielkie fragmenty zachowały się na elewacji kościoła w Majewie Kościelnym.

Czyszczenie powierzchni elewacji kamiennych z nawarstwień organicznych.

Usuwanie nawarstwień wodą. Elewacje z kamienia wymagają stałej profilaktycznej konserwacji polegającej na zmywaniu wodą, celem niedopuszczenia do wytworzenia się na ich powierzchni nawarstwień. Powierzchnie ścian powinny być zmywane regularnie, najlepiej rokrocznie na wiosnę. Poprzez zmywanie nie można usunąć

uformowanych już nawarstwień stwardniałych. Nawarstwienia te są małoporowate i odporne na rozpuszczające i spęczniające działanie wody. W celu usunięcia nawarstwień należy użyć przed zmywaniem specjalistycznych preparatów chemicznych np. soli fluorowodorowych.

Przed czyszczeniem wodą, aby woda nie dostała się do wnętrza muru, szczeliny i dziury należy wypełnić zaprawą. Ciśnienie wody i czas mycia ustala się w zależności od rodzaju kamieni, nawarstwień i ich grubości. Długotrwałe nawilżanie powierzchni elewacji dużą ilością wody spowodować może przesiąkanie murów i w efekcie trwałe zawilgocenie wnętrza kościoła, rozwój mikroflory, oraz osłabienie spistości i wymywanie zaprawy z muru.

Czynnikiem przyspieszającym jest stosowanie dużego ciśnienia wody i przy wstępnym rozluźnieniu spistości nawarstwień przy za pomocą metod chemicznych. Przy okresowym myciu elewacji wodą należy usuwać zanieczyszczenia i brud, a nie uformowane trwałe nawarstwienia .

Usuwanie nawarstwień przez piaskowanie.

Zwykle piaskowanie powodowało zrywanie nawarstwień wraz ze zniszczonym kamieniem, proces prowadzony był do odsłonięcia twardych partii kamienia.

Najlepsze efekty uzyskuje się stosując profesjonalne piaskarki o regulowanym ciśnieniu i niewielkich średnicach dysz. Przy stosowaniu takich piaskarek możliwa jest kontrola procesu usuwania nawarstwień bez naruszenia oryginalnej powierzchni kamienia. Najbardziej precyzyjne usuwanie nawarstwień uzyskuje się stosując urządzenie Rotec firmy Remmers, oraz ścierniwa o niskiej granulacji.

Zawilgocenie ścian zewnętrznych.

Zawilgocenie ścian występuje powyżej poziomu posadzki kościoła

Strefa odparowania wilgoci sięga od 0,3 do 1,0 m nad poziomem posadzki.

Ubytki kamieni w murze , oraz skorodowana zaprawa w spoinach muru powodują przenikanie wody opadowej do środka ścian.

Naprawa spoinowania muru w strefie przyziemia przy użyciu zaprawy cementowej uniemożliwia odparowanie wilgoci z wnętrza muru.

Spękana zaprawa cementowa umożliwia penetrację wody opadowej do wnętrza muru. Konieczne jest skucie wszystkich zapraw cementowych zastosowanych do naprawy muru, celem umożliwienia odparowania wilgoci z wnętrza muru.

Po wykonaniu naprawy murów elewacji kościoła od zewnątrz / uszczelnienie i zhydrofobizowanie spoin/ należy skuć tynki skorodowane na ścianach wewnętrznych, osuszyć mury przy użyciu anten mikrofalowych i wykonać nowe tynki wapienno trassowe hydrofobowe.

3.2 Mur kamienny z kaplicami drogi krzyżowej

Mur z kamienia polnego łamanego, okrzemkowy, murowany na zaprawie wapiennej, kaplice Drogi Krzyżowej wkomponowane w mur ogrodzeniowy zwieńczone czapką betonową, wykonaną z betonu żwirowego.

Ukształtowanie terenu spowodowało zróżnicowanie wysokości muru wokół kościoła, oraz konieczność wprowadzenia przypór kamiennych w ścianach stabilizujących mur i ograniczających odkształcanie ścian na skutek parcia gruntu z naziomu.

W murze występuje szereg spękań pionowych, które wykształciły się w czasie

jako naturalne dylatacje. W dużych fragmentach muru występuje brak spoinowania na skutek korozji zapraw, oraz kłińców kamiennych umieszczonych pierwotnie w spoinach wapiennych. W dużych fragmentach muru widoczne są ślady napraw przy użyciu zapraw cementowych, miejscami mur został otynkowany, tak że kamienie są niewidoczne. Czapki betonowe wykonano z betonu zwykłej jakości niezabezpieczonego przed wpływami atmosferycznymi i czynnikami korozyjnymi. Na murze i czapkach występuje rozwój mikroorganizmów, w większości porostów. W kaplicach fragmenty tła tynkowane i malowane nietrwałymi farbami w kolorze białym.

3.3 Klasyfikacja remontowa; Po dokonaniu oględzin i ocenie stanu technicznego, w oparciu o wytyczne Rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 14 grudnia 1994 r. w sprawie warunków technicznych jakimi powinny odpowiadać budynki i ich usytuowania, /poz. 46, dział VIII, rozdz. 4 § 315 – 322 /Dz. U. Nr 10 z dnia 8 lutego 1995 roku/, stwierdza się, że kościół i jego otoczenie kwalifikują się do remontu kapitalnego.

4. ROZWIĄZANIA ARCHITEKTONICZNO - BUDOWLANE

Projektuje się remont istniejącego zabytkowego kościoła parafialnego pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej i Św. Kazimierza wraz z jego otoczeniem w Majewie Kościelnym, na działce o numerze geodezyjnym 29/2 i części działki nr 29/1, gmina Sidra, powiat Sokółski, województwo Podlaskie.

Układ funkcjonalno-przestrzenny całości założenia sakralnego /budynku kościoła parafialnego, muru ogrodzeniowego z kaplicami/ pozostaje nienaruszony. Nie przewiduje się wznoszenia nowych budowli, przebudowy i rozbudowy zespołu sakralnego, zmiany lica murów, zmiany kompozycji, wystroju elewacji i wnętrza, stosowania materiałów budowlanych obcych przedmiotowym zabytkom, nie mającym uzasadnienia historycznego.

Zakres prac remontowych kościoła obejmuje następujące zadania;

- **renowację ścian elewacyjnych kościoła** - oczyszczenie powierzchni ścian kamiennych z nalotów i nawarstwień poprzez mikropiaskowanie, wzmocnienie oryginalnych zapraw wapiennych w murze z kamienia, uzupełnienie brakujących kamieni w murze, wykonanie spoinowania muru kamiennego przy użyciu zapraw wapiennych trassowych z wmurowaniem kłińców kamiennych, jak w murze oryginalnym, naprawa glifów okiennych poprzez skucie skorodowanych tynków, wykonanie nowych tynków wapiennych trassowych hydrofobowych, scalenie kolorystyczne glifów farbą czysto silikonową, skucie nadlewk betonowych z półki cokołu kamiennego, naprawa spoinowania i wypełnienie zaprawą polimerową lokalnych zagłębień, hydrofobizacja spoin w murze przy użyciu żywic silikonowych, wstawienie nowych okien dodatkowych aluminiowych od zewnątrz celem ograniczenia strat ciepła.
- **remont wieży** - zakres robót jak przy remoncie elewacji oraz uszczelnienie skośnych fragmentów ścian wieży z kamienia w celu zabezpieczenia przed penetracją wód opadowych i rozwojem mikroorganizmów, wykonanie nowych żaluzji w otworach okiennych na wieży, wykonanie nowych dodatkowych drzwi

wejściowych do kościoła, wykonanie daszków nad drzwiami wejściowymi do kościoła celem ochrony stolarki drzwiowej przed działaniem wody deszczowej.

- **remont więźby dachowej** –zabezpieczenie więźby dachowej poprzez usunięcie porażonych przez owady fragmentów drewna /w tym oflisów/, oraz impregnację całej więźby dachowej preparatami chemicznymi owado- i grzybobójczymi.
- **sygnaturka** - odtworzenie sygnaturki na dachu kościoła w oparciu o przekaz historyczny, wykorzystanie sygnaturki do wentylacji grawitacyjnej przestrzeni poddasza, oraz wykonanie kratki wentylacyjnych w szalówce stropu kościoła.
- **renowację istniejących okien, drzwi i elementów metalowych** - renowację /oczyszczenie, naprawę i konserwację/ istniejących okien, wstawienie nowych okien dodatkowych aluminiowych od zewnątrz, renowację drzwi istniejących, oraz montaż dodatkowych drzwi drewnianych wewnętrznych w kruchcie, renowację wszelkich elementów metalowych.
- **zakres robót remontowych muru kamiennego i kaplic** - oczyszczenie powierzchni muru z nalotów nawarstwień poprzez mikropiaskowanie wg technologii Rotec, wzmocnienie oryginalnych zapraw wapiennych w murze, uzupełnienie brakujących kamieni w murze, wykucie zapraw cementowych i wykonanie spoinowania muru kamiennego z zastosowaniem zapraw wapiennych trassowych z wmurowaniem kłińców kamiennych, jak w murze oryginalnym, naprawa elementów betonowych, po uprzednim oczyszczeniu z nalotów nawarstwień , oraz skuciu słabych fragmentów betonu, przy użyciu zapraw naprawczych do betonu, pomalowanie elementów betonowych po naprawie farbą akrylową antykorozyjną w kolorze betonu, hydrofobizacja spoin w murze, malowanie tła tynkowanego w kaplicach przy użyciu farb czystosilikonowych w kolorze białym, ukształtowanie terenu o pochyleniu min. 2% przy murach otaczających teren kościoła.

Zakres szczegółowy robót wraz z technologią ich wykonania został szczegółowo określony w dalszej części opracowania /punkt 5 opisu/.

Projektowane elementy są uzupełniające i fragmentaryczne, stąd przyjęte rozwiązania są naturalną kontynuacją i nawiązują charakterem do pozostałych części budynku, tworząc kompozycyjną całość z częścią istniejącą. Architektura zgodnie z załączoną częścią graficzną.

4.1 Dane techniczne obiektu kościoła:

- powierzchnia zabudowy – 720,0 m²
- pow. użytkowa przyziemia – 385,0 m²
- pow. użytkowa chóru (II poziom) – 25,0 m²
- pow. użytkowa wieży (III, IV, V, VI poziom) – 30,0 m²
- razem powierzchnia użytkowa kościoła – 440,0 m²
- powierzchnia całkowita kościoła– 518,0 m²
- kubatura – 7 500 m³

Uwaga ! Szczegółowy wykaz pomieszczeń z zestawieniem powierzchni zamieszczono na rzutach poszczególnych kondygnacji.

5. ZAKRES PRAC REMONTOWYCH NIEZBĘDNYCH DO WYKONANIA W CELU PRZYWRÓCENIA OBIEKTU DO STANU POPRAWNOŚCI KONSERWATORSKIEJ I EKSPLOATACYJNEJ.

5.1 Remont elewacji kościoła.

- oczyszczenie powierzchni ścian z kamienia z nalotów i nawarstwień na sucho poprzez mikropiaskowanie wg technologii Rotec,
- wzmocnienie oryginalnych zapraw wapiennych w murze z kamienia przy użyciu czteroetoksylanu,
- uzupełnienie brakujących kamieni w murze,
- wykonanie spoinowania muru kamiennego przy użyciu zapraw wapiennych trassowych, z wmurowaniem kłińców kamiennych, jak w murze oryginalnym,
- naprawa glifów okiennych poprzez skucie skorodowanych tynków, wymianę skorodowanych cegieł, wykonanie nowych tynków wapiennych trassowych hydrofobowych, scalenie kolorystyczne glifów farbą czysto silikonową,
- skucie nadlewek betonowych z półki cokołu kamiennego, naprawa spoinowania , i wypełnienie zaprawą polimerową lokalnych zagłębień, celem odprowadzenia wody z półki cokołu,
- hydrofobizacja spoin w murze przy użyciu żywic silikonowych,
- wykonanie dodatkowych okien, i dostawienie do okien istniejących celem ograniczenia strat ciepła .

5.2 Remont wieży.

Zakres robót jak przy remoncie elewacji, ponadto:

- wykonanie nowych żaluzji w otworach okiennych na wieży,
- uszczelnienie skośnych fragmentów ścian wieży z kamienia w celu zabezpieczenia przed penetracją wód opadowych i rozwojem mikroorganizmów,
- wykonanie nowych dodatkowych drzwi wejściowych do kościoła celem ograniczenia strat ciepła,
- wykonanie daszków nad drzwiami wejściowymi do kościoła celem ochrony stolarki drzwiowej przed działaniem wody deszczowej.

5.3 Wieżba dachowa.

- usunięcie porażonych przez owady fragmentów drewna / w tym oflisów/,
- impregnacja biobójcza całej wieżby dachowej preparatami chemicznymi przez natrysk, w ilości zgodnej z normą fabryczną,

5.4 Sygnaturka.

- odtworzenie sygnaturki na dachu kościoła w oparciu o przekaz

historyczny, wykorzystanie sygnaturki do wentylacji przestrzeni poddasza kościoła.

- wykonanie kratak wentylacyjnych w szalówce stropu kościoła, celem wentylacji grawitacyjnej wnętrza obiektu.

5.5 Ukształtowanie terenu wokół kościoła.

- w celu zapewnienia odprowadzenia wód opadowych od ścian kościoła, należy ukształtować teren wokół w taki sposób, aby uzyskać spadek min 2% , od ścian kościoła, aż do drogi procesyjnej,
- spadek terenu o pochyleniu min.2% należy uzyskać poprzez ukształtowanie terenu przy murach otaczających teren kościoła.

5.6 Zakres robót remontowych muru kamiennego i kaplic.

- oczyszczenie powierzchni muru z nalotów nawarstwień poprzez mikropiaskowanie wg technologii Rotec,
- wzmocnienie oryginalnych zapraw wapiennych w murze przy użyciu czteroetoksylanów ,
- uzupełnienie brakujących kamieni w murze.
- wykucie zapraw cementowych i wykonanie spoinowania muru kamiennego z zastosowaniem zapraw wapiennych trassowych , z wmurowaniem kłińców kamiennych, jak w murze oryginalnym,
- naprawa elementów betonowych, po uprzednim oczyszczeniu z nalotów nawarstwień , oraz skuciu słabych fragmentów betonu, przy użyciu zapraw naprawczych do betonu,
- pomalowanie elementów betonowych po naprawie farbą akrylową antykorozyjną w kolorze betonu,
- hydrofobizacja spoin w murze, malowanie tła tynkowanego w kaplicach przy użyciu farb czystosilikonowych w kolorze białym.

6. PROGRAM TECHNOLOGICZNY DO PRAC REMONTOWYCH

6.1 Kościół - elementy drewniane więźby dachowej

1. Odgrzybianie murów i drewna.

- **Adolit M** flüssig art. Nr 2100, koncentrat do zwalczania grzyba domowego w pomieszczeniach piwnicznych, przestrzeni podpodłogowej na murach i drewnie, zużycie min. 50 ml koncentratu na 1m² powierzchni, lub 500 ml roztworu wodnego / 10% /,
- **Schimmel- stop** art. Nr 0693 specjalny środek do miejscowego usuwania pleśni, nalotów grzybowych, oraz bakterii, zapobiega powtórnej atakowi pleśni; łatwe dozowanie poprzez butelkę ze spryskiwaczem.

2. Zwalczanie insektów, oraz impregnacja belek, legarów, belek stropowych, oraz więźby dachowej.

- **Multi GS** art. Nr 2052, preparat ten zwalcza insekty niszczące

drewno, zapobiega ponownym atakom, zabezpiecza przed rozwojem grzybów; zużycie 350 ml/m² powierzchni, można go nanosić pędzlem, poprzez opryskiwanie, iniekcję,

- **Adolit Holtzwurmfrei** art. Nr 2213, roztwór wodny związków boru, do zabezpieczania przed powtórny atakiem grzybów i owadów; stosowany w pomieszczeniach; aplikacja poprzez smarowanie pędzlem, opryskiwanie, iniekcję, zużycie min. 300ml/m², po okresie karencji można go malować wszystkimi produktami powłokowymi z oferty **Remmers**,
- nowobudowane elementy drewniane, zwłaszcza powinny być zaimpregnowane **Impragnierung GN** art. Nr 2041, jest to oleisty preparat do impregnacji drewna konstrukcyjnego, zabezpiecza przed atakiem grzybów i insektów, zużycie ok. 150-200ml/m², zaimpregnowane drewno można powlekać każdym rodzajem farb i lakierów,
- w belkach podwalinowych przy schodach założyć naboje **Adolit Borpatronen** w nawiercone otwory o średnicy 10 mm, co 20 cm, naboje uaktywniają się dopiero przy wzroście wilgotności drewna i uwalniają związki chroniące przed korozją biologiczną.

3. Wzmacnianie drewna i uzupełnianie ubytków

- **Holzverfestigung** art. Nr 2379, uzupełnianie ubytków powstałych w procesie wietrzenia drewna, oraz uszkodzenia spowodowane przez insekty; zużycie zależy od chłonności podłoża i zużycia elementów,
- **PU – Holtzersatzmasse** art. Nr 2387, jest to żywica poliuretanowa która łącząc się z włóknami drzewnymi stanowi materiał do uzupełnień ubytków,; materiał wykazuje cechy podobne do naturalnego drewna, reguluje wilgotność, poddaje się obróbce, zużycie ok. 1 kG masy pozwala odtworzyć ok. 1l objętości belki.

4. Renowacja drzwi istniejących.

- **Tikkurila – Valti Base** głęboko penetrujący olej do drewna, zabezpieczający drewno przed wilgocią i spowalniający rozwój mikroorganizmów,
Valtti Knotting Lacouer lakier do izolacji sęków i żywicy w miejscach wycieków,
Valtti Opaoue impregnująca farba do drewna, półmatowa, akrylowo-alkidowa, przeznaczona do powierzchni drewnianych zewnętrznych, reguluje wilgotność, chroni przed UV, zachowuje elastyczność w niskich temperaturach,
- **elementy metalowe** malować po oczyszczeniu powierzchni farbami do metalu **Pansarimali** w kolorze czarnym.
Kolorystyka drzwi w nawiązaniu do elementów istniejących, kolor brązowy.

5. Produkt opóźniający palność

- lakier pęczniący **Brandschutz** art. Nr 2157, preparat sklasy-

fikowany jako materiał trudno zapalny wg normy DIN 4102 B1, oraz EN 13501-1:2007, konsystencja pasty, transparentny po wyschnięciu, zużycie 300 g/m² powierzchni.

6.2 Mur z kamienia polnego wokół kościoła

1. Naprawa muru poprzez uzupełnienie spoinowania, wmurowanie brakujących kamieni, wykonanie przemurowań
 - tynk wapienno- trassowy **TWM-s Trass-Werksteinmortel** specjal do stref cokołowych wytrzymały hydrofobizowany,
2. Hydrofobizacja betonu i zapraw **Ahydrosil K, Sarsil H-15, Sarsil H-14/R**, zużycie ok. 300g/m² powierzchni zabezpieczanej.
3. Wykonanie nowych tynków na czapce betonowej:
 - **TWM-PL Trass- Werksteinmortel** – zaprawa wapienno-trassowa do tynków wyrównawczych,
 - **SHT Sto- Trass Sanierhaftputz** – mineralny tynk nawierzchniowy.
4. Malowanie powierzchni tynkowanych
 - **StoColor Neosil** – wysokodyfuzyjna farba silikonowa, odporna na warunki zewnętrzne w tym zmywanie.

6.3 Kościół - Izolacja pozioma w murach przyziemia

Preparaty do iniekcji :

* **Sarsil H-14/R , Ahydrosil K , Funcosil SNL.**

Tynkowanie ścian zewnętrznych i wewnętrznych: przyziemia kościoła i kaplicy w murze kamiennym, oraz kaplic Drogi Krzyżowej

- * Tynk wapienno-trassowy **TWM-PL Trass-Werksteinmortel**,
- * Mineralny tynk nawierzchniowy **SHT Sto-Trass Sanierhaftputz**,
- * Malowanie powierzchni **STO Color Neosil stara biel.**

Konserwacja i naprawa murów z cegły na wieży

- usuwanie nalotów i nawarstwień wg technologii **Rotec** firmy **Remmers**,
- naprawa ubytków w ceglach **Restauriermortel Remmers**,
- spoinowanie **Historic Fugenmortel Remmers**,
hydrofobizacja **Funcosil SNL.**
- wymiana cegieł przy ubytkach powyżej 20% , na cegły pełne o wymiarach zgodnych z cegłą historyczną

6.4 Kościół – żaluzje w wieży głównej

Żaluzje wykonać z desek świerkowych o wymiarach 32x160 mm. Układ deskowania poziomy skośny pod kątem 45 st. Deskowanie należy obłożyć blachą miedzianą. Otwory zabezpieczyć od wewnątrz siatką stalową ocynkowaną o oczkach 3x3 cm. Alternatywnie zastosowane mogą być żaluzje aluminiowe systemowe.

6.5 Kościół – renowacja stolarki okiennej, okna dodatkowe.

Niniejsza inwestycja ma za zadanie zwiększenie izolacyjności budynku, poprzez renowację istniejących okien metalowych, uszczelnienie i wstawienie okien dodatkowych aluminiowych /dubeltowych/ od zewnątrz z utrzymaniem istniejących

podziałów i okratowania. Wpłynie to korzystnie na utrzymanie właściwych warunków mikroklimatycznych zabytkowego wnętrza kościoła. Nie przewiduje się wykonania innych dodatkowych otworów poza istniejącymi.

Stan techniczny stolarki okiennej

Istniejąca stolarka okienna kościoła wykonana jest w konstrukcji metalowej, z kątowników stalowych, szklenia pojedynczego, mocowanego do ram stalowych tradycyjnie za pomocą kitu. Stan techniczny okien określa się jako średni; skorodowane profile stalowe, uszkodzone i niejednorodne szklenie. Wskazana renowacja i montaż okien dodatkowych od zewnątrz z utrzymaniem istniejących podziałów.

Renowacja stolarki okiennej istniejącej

Renowacja okien polega na usunięciu powłoki malarskiej i korozji z profili stalowych, uzupełnieniu braków i ponownym malowaniu na mokro, oraz czyszczenie i wymiana uszkodzonych szyb. Elementy metalowe po oczyszczeniu do czystego metalu, malować farbami do metalu w nawiązaniu do elementów istniejących, /w uzgodnieniu z PWKZ/.

Okna nowoprojektowane zabezpieczające od strony zewnętrznej

Okna aluminiowe wykonane w systemie MB-59S do wykonywania wymagających izolacji termicznej i akustycznej elementów zabudowy zewnętrznej. Głębokość konstrukcyjna kształtowników okien wynosi 50 mm dla ościeżnic i 59 mm dla skrzydeł. Powierzchnie zewnętrzne tych kształtowników leżą na jednej płaszczyźnie. Kształtowniki okienne mają konstrukcję trzykomorową, gdzie centralną komorę stanowi komora izolacyjna pomiędzy przekładkami termicznymi. Dzięki temu uzyskano profile smukłe i sztywne. System połączeń za pomocą przekładki termicznej pozwala na stosowanie profili dwukolorowych. Kształt przekładek termicznych z poliamidu omega gwarantuje bardzo dobrą izolację termiczną oraz prawidłowe odwodnienie wewnętrznych komór profilu. Współczynnik przenikania ciepła zastosowanych profili wynosi 2,25 W/m²K.

6.6 Kościół – istniejąca stolarka drzwiowa, drzwi dodatkowe.

Stan techniczny i renowacja stolarki drzwiowej

Istniejąca stolarka drzwiowa kościoła wykonana jest w konstrukcji drewnianej. Stan techniczny istniejącej stolarki drzwiowej określa się jako średni. Renowacja powierzchni drewnianych polega na usunięciu powłok malarskich, naprawie powierzchni uszkodzonych, ich zabezpieczeniu i pomalowaniu.

Projekt drzwi dodatkowych

Zaprojektowano dostawienie dodatkowych drzwi wewnętrznych drewnianych w kruchcie, z częściowym przeszkleniem w części górnej i wypełnieniem pełnym filungowym w części dolnej, otwierane do wewnątrz. Drzwi drewniane zgodnie z opisem i technologią wykonania, oraz załączoną częścią graficzną. Kolorystyka drzwi w nawiązaniu do wystroju wnętrz, w kolorze uzgodnionym z PWKZ. Konstrukcja drzwi z drewna sosnowego, sosna naturalna, pozbawionego sęków i pęknięć /alternatywnie drewno dąb/. Profil Soft Line. Drzwi wyposażone w zamki listwowe, wkładki klasy C, oraz szyby niskoemisyjne o współczynniku przenikania ciepła $U=1,0\text{W/m}^2$. Drzwi mają zawiasy regulowane w trzech płaszczyznach, oraz niski próg.

7. UWAGI KOŃCOWE

- Materiały użyte do budowy powinny posiadać aktualne atesty i Aprobaty Techniczne ITB, znak B dopuszczający do obrotu materiałami budowlanymi.
- W dokumentacji wykorzystano materiały firmy „PAFO-BUD” w zakresie stolarki okiennej i drzwiowej, wymiary otworów okiennych i drzwiowych wymagają sprawdzenia w naturze.
- Opis stanu istniejącego kościoła, kaplicy i muru ogrodzeniowego został wykonany w oparciu o wkładkę do karty ewidencyjnej zabytków architektury i budownictwa założoną przez mgr Barbarę Tomecką w miesiącu grudniu 2009 roku.
- Zespół Kościoła Rzymskokatolickiego w skład którego wchodzi kościół parafialny, ogrodzenie z przęsłami w formie kapliczek stanowiące stacje Drogi Krzyżowej, oraz kaplicę wbudowaną w ogrodzenie został wpisany przez PWKZ do rejestru zabytków nieruchomych dnia 31 maja 2010 r. Nr rejestru A-293.
- Wszelkie prace remontowo-konserwatorskie należy wykonywać pod nadzorem osoby uprawnionej do kierowania danym zakresem robót, zgodnie z zasadami sztuki budowlanej, zaleceniami opinii technicznej i kart technologicznych, przestrzegając przepisów BHP i wytycznych BIOZ.

Białystok, 20 marzec 2013 r.

projektanci;

INFORMACJA BIOZ

Opracowana na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. składająca się ze strony tytułowej i części opisowej

I. STRONA TYTUŁOWA

1.1 PROJEKT BUDOWLANY REMONTU ZABYTKOWEGO KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO WRAZ Z JEGO OTOCZENIEM W MAJEWIE KOŚCIELNYM

1.2 ADRES: MAJEWO KOŚCIELNE 1, 16-124 SIDRA,
(CZĘŚĆ DZIAŁEK NR EWID. 29/1 i 29/2),
GMINA SIDRA, WOJ. PODLASKIE

1.3 INWESTOR : PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA
P. W. MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ
I ŚW. KAZIMIERZA W MAJEWIE KOŚCIELNYM

1.4 JEDNOSTKA PROJEKTOWA:

1.5 AUTORZY OPRACOWANIA:

■ ARCHITEKTURA : - mgr inż. arch. ANTONI MAKAREWICZ
- upr. BŁ 87/78, PD – 0104

■ KONSTRUKCJA : - mgr inż. MAREK STACHURSKI
- upr. BŁ 118/82, PDL/BO/141/01

MIEJSCE I DATA OPRACOWANIA: BIAŁYSTOK, 20 MARZEC 2013 R.

II. CZĘŚĆ OPISOWA DO INFORMACJI BIOZ

1. Zakres robót i kolejność realizacji

- roboty budowlano-konserwatorskie, realizacja 2013 – 2020 r.

2. Teren inwestycji

- teren zagospodarowany istniejącym budynkiem kościoła, oraz jego otoczeniem.

3. Elementy zagospodarowania terenu mogące spowodować zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi

- nie występują

4. Zagrożenia mogące wystąpić podczas robót budowlanych:

- ryzyko upadku pracownika z wysokości
- ryzyko wypadku podczas prac z maszynami budowlanymi
- ryzyko porażenia prądem elektrycznym

5. Instruktaż pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych

- szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracowników,
- zapoznanie z ryzykiem zawodowym i pracą na danym stanowisku.

6. Środki techniczne i organizacyjne zapobiegające niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych.

- bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy przez osoby uprawnione w tym kierownika budowy.
- ogrodzenie i zabezpieczenie placu budowy przed dostępem osób nieupoważnionych.
- pracownikom zatrudnionym na budowie należy zabezpieczyć odpowiednie warunki sanitarne i higieniczne
- pracownicy zatrudnieni na budowie, powinni być wyposażeni w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze,
- sprzęt i urządzenia stosowane na budowie powinny być sprawne i posiadać wymagane przepisami atesty i certyfikaty.
- urządzenia elektryczne powinny mieć sprawne wyłączniki zabezpieczone przeciwporażeniowo, stałe urządzenia elektryczne muszą być uziemione.
- skrzynki elektryczne winny być zamknięte i zabezpieczone przed przypadkowym dostępem.
- pracownicy powinni posiadać aktualne badania lekarskie, wymagane kwalifikacje i uprawnienia do obsługi urządzeń i maszyn budowlanych.
- udostępnienie możliwości korzystania z aktualnych zdobyczy techniki w przypadku wystąpienia zagrożenia / telefon, komórka, samochód, itp./

Opracowanie :

OŚWIADCZENIE

**PROJEKT BUDOWLANY REMONTU ZABYTKOWEGO
KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO WRAZ Z JEGO OTOCZENIEM
W MAJEWIE KOŚCIELNYM**

**INWESTOR: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA
P. W. MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ
I ŚW. KAZIMIERZA W MAJEWIE KOŚCIELNYM,**

**ADRES: MAJEWO KOŚCIELNE 1, 16-124 SIDRA,
(CZĘŚĆ DZIAŁEK NR EWID. 29/1 i 29/2),
GMINA SIDRA, WOJ. PODLASKIE**

**wykonany został zgodnie z obowiązującymi przepisami
oraz zasadami wiedzy technicznej.**

AUTORZY OPRACOWANIA:

■ **ARCHITEKTURA** : - mgr inż. arch. ANTONI MAKAREWICZ
- upr. BŁ 87/78, PD – 0104

■ **KONSTRUKCJA** : - mgr inż. MAREK STACHURSKI
- upr. BŁ 118/82, PDL/BO/141/01

MIEJSCE I DATA OPRACOWANIA: BIAŁYSTOK, 20 MARZEC 2013 R.

INFORMACJA BIOZ

ZAŁĄCZNIKI FORMALNO – PRAWNE

PROJEKT
ZAGOSPODAROWANIA TERENU

PROJEKT
ARCHITEKTONICZNO – BUDOWLANY
CZĘŚĆ OPISOWA

PROJEKT
ARCHITEKTONICZNO – BUDOWLANY
CZĘŚĆ GRAFICZNA

PROJEKT
ARCHITEKTONICZNO – BUDOWLANY
CZĘŚĆ FOTOGRAFICZNA